

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 548/2025-9

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a sudcov Libora Duľu (sudca spravodajca) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], narodeného [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], proti postupu a uzneseniu Okresného súdu Námestovo sp. zn. 20Nt/9/2023 z 10. septembra 2024 v spojení s postupom a uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 3Tos 148/2024 z 27. februára 2025 takto

r o z h o d o l :

1. Žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu **n e v y h o v u j e .**
2. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa, skutkový stav veci a argumentácia sťažovateľa

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 4. septembra 2025 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy postupom a uznesením okresného súdu sp. zn. 20Nt/9/2023 z 10. septembra 2024 v spojení s postupom a uznesením krajského súdu sp. zn. 3Tos 148/2024 z 27. februára 2025. V petite podanej ústavnej sťažnosti sťažovateľ navrhuje vysloviť porušenie označených základných práv, zrušiť napadnuté uznesenia okresného súdu a krajského súdu, vrátiť vec na nové konanie krajskému súdu a okresnému súdu, bezodkladne rozhodnúť o jeho prepustení na slobodu, priznať mu primerané finančné zadosťučinenie vo výške 1 000 eur proti okresnému súdu a krajskému súdu a ustanoviť mu právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom z dôvodu nemajetnosti.
2. Z obsahu sťažovateľom podanej ústavnej sťažnosti vyplýva, že bol rozsudkom okresného súdu sp. zn. 6T/96/2021 z 10. mája 2022 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 1 To/69/2022 zo 6. septembra 2022 odsúdený pre pokračovací zločin sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1 Trestného zákona a zločin výroby detskej pornografie podľa § 368 ods. 1 Trestného zákona,

za čo mu bol uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 5 rokov a 6 mesiacov. V podanej ústavnej sťažnosti sťažovateľ namieta porušenie označených základných práv z dôvodu postupu okresného súdu v konaní o povolení obnovy konania v jeho trestnej veci vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 6T/96/2021, ktorý mal byť v rozpore s § 349 ods. 2 Trestného poriadku. Podľa § 349 ods. 1 Trestného poriadku samosudca vykonáva konanie o prečinoch a zločinoch, okrem obzvlášť závažných zločinov, za ktoré zákon ustanovuje trest odňatia slobody s dolnou hranicou trestnej sadzby najmenej dvanásť rokov. Podľa § 349 ods. 2 Trestného poriadku sa ustanovenie odseku 1 nepoužije, ak má byť uložený súhrnný trest alebo spoločný trest a skorší trest bol uložený v konaní pred senátom. Podľa sťažovateľa práve takáto právna situácia nastala pri rozhodovaní o jeho návrhu na povolenie obnovy konania v jeho trestnej veci sp. zn. 6T/96/2021, keď okresný súd v konaní vedenom pod sp. zn. 20Nt/9/2023 konal a rozhodoval samosudcom napriek tomu, že mal podľa § 349 ods. 2 Trestného poriadku konať a rozhodovať senát. Krajský súd sa v uznesení sp. zn. 3Tos 148/2024 z 27. februára 2025 vôbec nevysporiadal práve s touto námietkou, čím tak tiež konal v rozpore so základným právom sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a tento postup bol aj v rozpore so základným právom sťažovateľa na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy.

3. Zo zistení ústavného súdu vo veci sp. zn. Rvp 1540/2025 vyplýva, že sťažovateľ si rovnaký nárok na ochranu ústavnosti vo vzťahu k rovnakým rozhodnutiam všeobecných súdov uplatnil aj v tejto veci, kde svoje podanie ústavnému súdu doručil 18. júna 2025, o ktorom rozhodol ústavný súd jeho odložením, o čom sťažovateľa upovedomil listom sp. zn. Rvp 1540/2025 zo 6. augusta 2025. Sťažovateľ následne 4. septembra 2025 ústavnému súdu predložil ďalšiu ústavnú sťažnosť vedenú pod sp. zn. Rvp 2316/2025 (obsahujúcu požadované zákonné náležitosti), v ktorej konštatuje, že napadnuté uznesenie krajského súdu mu bolo doručené 5. mája 2025, pričom lehotu na podanie ústavnej sťažnosti považuje za splnenú v spojení so svojím podaním doručeným ústavnému súdu 18. júna 2025 a vedeným pod sp. zn. Rvp 1540/2025. Sťažovateľ identifikoval rovnaký nedostatok ako v konaní o povolení obnovy konania sp. zn. 20Nt/9/2023 aj v postupe okresného súdu v pôvodnom konaní sp. zn. 6T/96/2021.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

4. Predmetom ústavnej sťažnosti je posúdenie porušenia základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 20Nt/9/2023 v rozpore s § 349 ods. 2 Trestného poriadku, keď o návrhu na povolenie obnovy konania podľa § 394 ods. 1 Trestného poriadku mal konať a rozhodovať senát, a nie samosudca, v dôsledku čoho je tak uznesenie okresného súdu sp. zn. 20Nt/9/2023 z 10. septembra 2024 vrátane uznesenia krajského súdu sp. zn. 3Tos 148/2024 z 27. februára 2025, ktorý tento napádaný nedostatok neodstránil kasáciou napadnutého uznesenia okresného súdu, v rozpore so základnými právami sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 48 ods. 1 ústavy.

5. Ústavný súd v súlade s § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon

o ústavnom súde“) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť, pričom posudzoval, či jej prijatiu na ďalšie konanie nebránia dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

6. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania, a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc, b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovel žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37, c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom, d) ktorý je neprípustný, e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou, f) ktorý je podaný oneskorene, g) podľa § 42 ods. 2 písm. f), g), q), r), t) alebo písm. v), ktorý je zjavne neopodstatnený.

7. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne, t. j. na princípe subsidiarity. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy alebo iné orgány verejnej moci. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť, a preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov. Právomoc ústavného súdu je vybudovaná na zásade prieskumu vecí právoplatne skončených, ktorých eventuálnu protiústavnosť už nemožno zhojiť inými procesnými prostriedkami, resp. už nie je možná náprava iným spôsobom. Teda právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy predstavuje *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú.

8. Sťažovateľ podal proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 20Nt/9/2023 z 10. septembra 2024 riadny opravný prostriedok, a to sťažnosť podľa § 185 a nasl. Trestného poriadku, o ktorej rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 3Tos 148/2024 z 27. februára 2025 tak, že ju podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol, vzhľadom na čo ústavný súd nedisponuje právomocou na posúdenie tejto časti sťažovateľom podanej ústavnej sťažnosti (čl. 127 ods. 1 ústavy v spojení s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde), čomu by v prípade podľa zákona obligatórneho zastúpenia sťažovateľa v konaní o ústavnej sťažnosti zodpovedal dôvod jej odmietnutia podľa § 56 ods. 2 písm. a), § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

9. Podľa § 124 zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť možno podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Ak rozhodnutie nadobúda právoplatnosť vyhlásením alebo oznámením a ak sa podľa osobitných predpisov zároveň doručuje jeho písomné vyhotovenie, začína lehota plynúť dňom doručenia tohto písomného vyhotovenia sťažovateľovi; ak sa rozhodnutie doručuje len jeho zástupcovi, začína lehota plynúť dňom doručenia písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia tomuto zástupcovi.

10. Vo vzťahu k uzneseniu krajského súdu sp. zn. 3Tos 148/2024 z 27. februára 2025 je východiskovou skutočnosťou to, že si sťažovateľ rovnaký nárok na ochranu ústavnosti ako v tejto podanej ústavnej sťažnosti uplatnil aj v ústavnej sťažnosti vedenej pod sp. zn. Rvp 1540/2025, ktorú

ústavný súd podľa § 53 zákona o ústavnom súde odložil, o čom sťažovateľa upovedomil listom sp. zn. Rvp 1540/2025 zo 6. augusta 2025. Z uvedeného je zrejmé, že si sťažovateľ uplatňuje nárok na ochranu ústavnosti v rozpore s § 124 zákona o ústavnom súde, teda po uplynutí zákonnej 2-mesačnej lehoty, ktorá sa počíta od doručenia napadnutého uznesenia krajského súdu sťažovateľovi, k čomu došlo (podľa jeho vlastného vyjadrenia) 5. mája 2025.

11. V tejto súvislosti už ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti opakovane vyslovil právny názor, že sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd (I. ÚS 33/02, II. ÚS 29/02, III. ÚS 55/02, III. ÚS 108/02, IV. ÚS 158/04, I. ÚS 109/06, III. ÚS 175/2020). V prípade podania ústavnej sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (IV. ÚS 14/03, II. ÚS 695/2014, III. ÚS 175/2020). Nedodržanie tejto lehoty by bolo v prípade splnenia podmienky obligatórneho právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom dôvodom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako oneskorene podanej [§ 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde]. K rovnakému záveru by ústavný súd dospel aj pri sťažovateľom prednesenej námietke týkajúcej sa porušenia § 349 ods. 2 Trestného poriadku aj v pôvodnom konaní sp. zn. 6T/96/2021 právoplatne skončenom 6. septembra 2022 (rozsudok okresného súdu sp. zn. 6T/96/2021 z 10. mája 2022 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 1 To/69/2022 zo 6. septembra 2022).

12. Nadrámocovo ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ napáda rozhodnutie vydané v konaní o povolení obnovy konania, pričom však k údajnej chybe rozhodovania samosudcom namiesto senátu malo dôjsť už v pôvodnom, právoplatne skončenom konaní, čo by v právnej nadväznosti podmieňovalo rovnakú chybu v konaní o obnove konania. Ani táto chyba však zo sťažovateľom predostretej časti pôvodného rozsudku nevyplýva. Rozhodnutie v pôvodnom konaní nie je napadnuté, pričom jeho napadnutie ústavnou sťažnosťou už neprichádza do úvahy z dôvodu zachovania lehoty podľa § 124 zákona o ústavnom súde.

13. Podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde navrhovateľovi, ktorý požiada o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, ústavný súd môže ustanoviť právneho zástupcu, ak to odôvodňujú majetkové pomery navrhovateľa a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Ústavný súd môže rozhodnúť o ustanovení právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, ak sú súčasne kumulatívne splnené tri podmienky, resp. predpoklady na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom: (i) žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu, (ii) majetkové pomery odôvodňujúce takúto žiadosť, (iii) nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Pokiaľ ide o podmienku vyžadujúcu, aby nešlo o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti, táto je splnená vtedy, ak okrem iného je daná právomoc ústavného súdu na prerokovanie sťažnosti a táto nie je oneskorená ani zjavne neopodstatnená (I. ÚS 60/2019, IV. ÚS 67/2023, IV. ÚS 408/2023, IV. ÚS 431/2024).

14. Vo vzťahu k žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu ústavný súd uvádza, že takýmto žiadosťiam vyhovie v prípade súčasného (kumulatívneho) splnenia podmienok vyplývajúcich z § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde a jeho ustálenej doterajšej judikatúry v tejto oblasti, t. j. 1. ak ustanovenie právneho zástupcu odôvodňujú majetkové pomery navrhovateľa (ak vzhľadom na svoje majetkové pomery nedisponuje dostatočnými zdrojmi na úhradu trov

právneho zastúpenia) a 2. ak zároveň nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

15. Vzhľadom na skôr uvedené okolnosti je zrejmé, že sťažovateľ si *a priori* bezúspešne uplatňuje nárok na ochranu ústavnosti podaním ústavnej sťažnosti proti postupu a napadnutým uzneseniam okresného súdu a krajského súdu týkajúcim sa obnovy konania v jeho právoplatne skončenej veci vedenej pod sp. zn. 6T/96/2021 a tento nedostatok nie je odstrániteľný ani prostredníctvom právneho zástupcu. V dôsledku toho ústavný súd ani nepristúpil k preverovaniu majetkových pomerov sťažovateľa a jeho žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom nevyhoveli (bod 1 výrok tohto uznesenia).

16. Na podklade uvedeného ústavný súd odmieta sťažovateľom podanú ústavnú sťažnosť podľa § 56 ods. 2 písm. b) zákona o ústavnom súde, keďže s nevyhovením žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu také rozhodnutie zákon obligatórne spája (bod 2 výroku tohto uznesenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. októbra 2025

Ladislav Duditš
predseda senátu